

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

J.H. de Vree (PVV)
(d.d. 4 september 2023)

Nummer
3995

Onderwerp
Duidelijkheid inzake gain-of-function lab Erasmus MC

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In een recent X-bericht () viel te lezen dat de Amerikaanse regering het Chinese Wuhan Institute of Virology (WIV) en het Amerikaanse EcoHealth consortium op de zwarte lijst heeft gezet, vanwege het uitvoeren van verboden gain-of-function experimenten/projecten en niet leveren van nadere gegevens.*

Gain-of-function experimenten worden uitgevoerd om causale relaties te onderzoeken tussen genen of mutaties en specifieke biologische kenmerken van pathogenen, zoals virussen. Gedacht kan worden aan het vaststellen of pathogenen het vermogen bezitten om tot efficiëntere overdracht tussen mensen te komen.

Hoewel er in de wetenschappelijke wereld steun is voor dergelijke experimenten, aangezien ze kunnen bijdragen aan het beter begrijpen en bestrijden van o.a. virussen, zijn er ook zorgen over de risico's die aan deze experimenten kleven, wanneer er bv. een ongeluk gebeurt. Een zo strikt mogelijk veiligheidsprotocol en toezicht zijn dan ook van het grootste belang om potentiële rampen voor de volksgezondheid en economie te voorkomen.

In onze provincie heeft het Rotterdamse Erasmus MC een gain-of-function lab en hoewel de provincie op het eerste gezicht geen sterke banden lijkt te hebben met het universitair medisch centrum, is bij bv. een mogelijk ongeluk natuurlijk wel sprake van lokaal overstijgende veiligheidsrisico's die de gehele provincie op meerdere vlakken ernstig kunnen raken.

Daarnaast valt op blz. 17 van het Coalitieakkoord 2023-2027 te lezen:

*“Wij zetten in op de ontwikkeling van een vruchtbaar kennis- en innovatie ecosysteem bestaande uit specifieke locaties met een clustering van bedrijvigheid, onderzoek en onderwijs. Voorbeelden zijn de Leiden Bioscience Park, de Biotech Campus in Delft en de TU Delft Campus, NL Space Campus te Noordwijk, Maakfabriek in Dordrecht, **Erasmus MC Campus**, Campus Woudestein te Rotterdam en fieldlabs onder andere actief op de transitie rondom klimaat en energie.”*

Ondergetekende wil dan ook voor de zekerheid onderstaande vragen aan het College stellen.

1. *Op welke manieren (in de breedste zin geïnterpreteerd) is de provincie Zuid-Holland verbonden (momenteel en eventueel in de toekomst) aan het Erasmus MC?
Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Als provincie Zuid-Holland zien we campussen, waaronder het Erasmus MC, als een cruciaal onderdeel van onze innovatieve ecosystemen. Ze nemen een belangrijke positie in als het gaat om kennisvalorisatie en nieuw ondernemerschap. Vanwege het grote belang van campussen heeft de provincie opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een Investerings- en Samenwerkingsagenda Campussen Zuid-Holland. Ook neemt de provincie deel aan een samenwerkingsverband tussen de zogeheten 'innovatieve campussen', hebben we een provinciale subsidieregeling Campussen Zuid-Holland en hebben we meerdere incidentele interventies op verschillende campussen gedaan via programma's als Kansen voor West.

De verbondenheid tussen de provincie Zuid-Holland en het Erasmus MC is gelegen in het feit dat het Erasmus MC één van de innovatieve campussen in Zuid-Holland is en daardoor ook onderdeel van de Investerings- en Samenwerkingsagenda Campussen Zuid-Holland. De subsidieregeling Campussen Zuid-Holland is niet beschikbaar voor de Erasmus MC Campus. Wel hebben we een financiële verbondenheid met de Erasmus MC campus: deze heeft plaatsgevonden middels een begrotingssubsidie van € 400.000 om de doorontwikkeling van de incubator¹ van het Erasmus MC ondersteunen.

2. *Deelt u de mening dat het genoemde besluit van de Amerikaanse regering een belangrijk signaal is om gain-of-function labs zo goed mogelijk in de gaten te houden en toezicht/handhaving mogelijk zelfs te verscherpen? Zo ja, zijn er mogelijkheden op provinciaal niveau om daar een steentje aan bij te dragen & zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

De provincie Zuid-Holland heeft geen mening over het genoemde besluit van de Amerikaanse regering. Gezien alle bestaande regelgeving rondom dit type onderzoek en de daarbij betrokken overheden en diensten zien wij tevens geen meerwaarde in een actieve rol voor de provincie op dit onderwerp.

Graag verwijzen wij u ook naar het antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van Groep JA21 van 23 maart 2022.

(<https://pzh.notubiz.nl/document/11422906/1#search=%22Statenvragen%20erasmus%20mc%22>).

3. *Kunt u zo gedetailleerd mogelijk aangeven op welke manier er toezicht wordt gehouden op het Erasmus MC inzake haar gain-of-function lab, wanneer er eventueel incidenten en/of onvolledige informatieverstrekkingen hebben plaatsgevonden, alsmede wat op het gebied van toezicht en handhaving wordt gedaan met het recente Amerikaanse besluit? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Laboratoria die in Nederland gain-of-function methoden gebruiken staan net als alle andere laboratoria onder gedegen toezicht en controle. Zo concludeerde de Adviesraad van de Europese Academies (EASAC; European Academies Science Advisory Council) al in 2015 dat er voor gain-of-function onderzoek wetten en regels zijn waardoor dit proces in Europa goed geborgd is (<https://easac.eu/publications/details/gain-of-function-experimental-applications-relating-to-potentially-pandemic-pathogens/>). De Europese Commissie nam die conclusie over. Voor het doen van genetische modificatie (waaronder gain-of-function) zijn in Nederland bijvoorbeeld vergunningen van Bureau Genetisch Gemodificeerde Organismen (Bureau GGO) nodig. Bureau GGO werkt in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Ook worden er eisen gesteld aan zowel de faciliteiten als de personen die betrokken zijn.

¹ <https://www.erasmusmcincubator.com/>

Het Erasmus MC beschikt over deze vergunningen voor genetische modificatie van Bureau GGO en haar laboratoria voldoen aan de hoogste nationale en internationale eisen. Eigen Biologische Veiligheids Functionarissen (BVF's) en beveiligingsexperts zijn intern verantwoordelijk voor uitvoering en toezicht. Tevens voeren inspecteurs van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aangekondigd en onaangekondigd inspecties uit met betrekking tot de vergunningen en de laboratoria. Eventuele incidenten worden gerapporteerd aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Omdat onderzoek vaak in samenwerking met Amerikaanse onderzoekers verloopt worden de faciliteiten elke drie jaar geïnspecteerd door Amerikaanse inspecteurs van het Centers for Disease Control and Prevention (CDC), die de faciliteiten en werkwijzen steeds opnieuw goedkeurden (meest recent in 2023). Als gevolg van het feit dat het Erasmus MC naast Nederlandse en Europese subsidies ook subsidies ontvangt van de National Institute of Health (NIH) in de Verenigde Staten moet voldaan worden aan zowel de Nederlandse en Europese en Amerikaanse wet- en regelgeving.

4. *Kunt u aangeven of er (op welke manier dan ook) relaties (in de breedste zin van het woord) waren en/of momenteel zijn tussen het Erasmus MC en het Chinese Wuhan Institute of Virology (WIV)?
Graag een gemotiveerd antwoord*

Antwoord

Er zijn geen relaties tussen het Erasmus MC en het Chinese Wuhan Institute of Virology (WIV).

BRON

(*) <https://twitter.com/COVIDSelect/status/168142944442111808>

Den Haag, 2 oktober 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J.N. Baljeu